

בבא מציעא עה-ב

עניין: שינוי מקום

מהרש"א ח"א

א"ד דביש ליה בהאי מתא כו'. לא ידעתי לכוון אמאי קרי ליה קונה אדון לעלמו ויש לפרש דקאי אלוועקין ואינן נענין דאפשר דנמקום אחר יהא נענה כדאמרין בפ"ק דר"ה שינוי מקום מקרע גזר דינו של אדם שנאמר לך לך מארצך וגו' ודו"ק:

בן יהוידע

שם. זהא מתא ולא חזיל למתא אחריתי. כתב מהרש"א לא ידעתי לכוון, אמאי קרי ליה קונה אדון לעלמו, וכו' בס"ד הכונה אם לקח עסקא מאיזה אדם, או עשה שותפות עם אדם לזמן ידוע, וראה שטרח כמה שנים ולא הללית, דאז לריך אחר גמר אותו עסק ושותפות לא יכניס עלמו בעסקא אחרת ושותפות אחרת באותה העיר, אלא ילך לעיר אחרת ושם יעשה, הנה אם זה לא הלך לעיר אחרת אלא חזר ועשה שותפות אחרת או עסקא אחרת לזמן שנים כו"ל, ה"ו חשיב קונה אדון לעלמו, דאחר שניסה ולא ראה הללחה באותה העיר, למה הכניס עלמו בעסק חדש, שאינו יכול לעצוב אורו אלא עד שיכלים הזמן. או אפשר לפרש מליאות זו קרוב להאמור, דהיינו אם הוא ראה שאין לו הללחה באותה העיר, שראוי לעצוב אותה, והוא קנה קרקעות ובנה הוהם, וגם נשא אשה שם, שאז נתמשכן באותה העיר, ולא יכול לעצוב, כי א"א למכור קרקעו אחר שבנאה ופיזר עליה ממון הרבה, שאם יזכרנה לא יוכל למכור בחלי דמים שהוליא עליה, וכן אחר שגשח אשה כאן לא תלזה אשתו ש"א מן העיר בשום אופן, ולכך היו זה קונה אדון לעלמו, במעשה שעשה בעיר זו, שמעשיו יעבדוהו ללכת לעיר אחרת, ובע"כ יעסוק כאן, ואין העסק טוב לו אלא מפסדו:

שו"ת הרשב"א (המיוחס לרמב"ן)

סי' רפה

שאלת מה שאמרו' האי מאן דביש ליה זהא מתא ליה למתא אחריתי, והא כתיב: כי לא לאדם דרכו לא לאיש הולך והכין את זעדו.

תשובה פעמים שהטעם גורם למנוע ממנו הטוב וזריך לכפרה, ואחד מדרכי הכפרה הוא שנוי מקום. לפיכך אמרו שזריך לגלות ממקומו וללכת אל מקום אחר, אולי הטעם הוא שגרם וגלותו תכפר עליו. ולפעמים שמזל גורם, וכשיסתלק למקום אחר יאז ממוך ההפכה. אבל מה שנגזר עליו אי אפשר לשנות, וזהו שכחוב לא לאדם דרכו.

ומכל מקום צידן של ישראל הוא, וכמו שאמרו' אין מזל לישראל, שישראל חלק ה' ונחלתו, ואינן מסורים למזלות השמים כי הם למעלה מן המזלות. וזהו שאמר הכחוב מאמות השמים אל תחמו כי יחמו הגוים מהמה. ומה שכחוב כי לא לאדם דרכו, כשאינו עושה רצון השם, שאז הוא מסור למזל לפי שעונותיו הבדילו בינו וצין השם יתברך, והשפיל עלמו ממעלות עליונות וכל וישב לו במדרגות תחתונות תחת המזלות, והוא שכחוב אסתירה פני מהם אראה מה אחריהם, כי אסלק השגחתי ואניחם תחת המזלות ושאר משרתי השמים אשר צברו להם כשאר האומות, ואז אראה מה אחריהם, מי יאילם מיד המקרים ההווים ממנועות הגלגלים והמזלות. אבל בצדיקים כתיב"ג גם כי אלך בגיא כלמות לא אירע רע כי אמה עמדי.

אבן שלמה - ליקוטים

בביאור הגר"א על ישיבה נשמת שם ביאורו על סי' ה' פ' למ"ד וכתב: נכדו שנמתק כ"י ואזני מלאהיו במגילת סתרים. ולהושלת שמעון אמרו להענין ח"ל. ונכס לארץ והנה חשך לר. פי' היושבים בחשך וללמות בחון העיר והאויב לר עליהם מבחוץ הם בחשך. ואור"פ פי' איהם שהם צאור דהיינו חון לעיר והם חוהם שבאים לעזר להם יהיה ג"כ חשך. בער"ס"ה בשעה שיערוף החשך. ועוד פי' דלכאורה קשה איהן שחזרין מעורכי מלחמה אם נגזר עליהם שימוחו לא ינללו אף צביהם וכן קשה על צדיקים שצרכו בשעה האדם. והענין. כי יש מזל כללי ומזל פרטי ואם נגזר על פיר א' או על אומה א' במזל כללי ליהרג לא ימלט אף האיש שלא נגזר עליו בפירוש כתי"ש. ויש נוספה על משפט (וכתי"ש כיון שיתן רשות למשמית פו') שמזל כללי נולד למזל פרטי ע"כ מועיל לברוח שמא לא נגזר עליו בפרטות ז"ש. חשך לר' פי' מי שהוא בלתי עולה שנגזר עליו יהיה חשך. ואור"פ פי' אף מי שלא נגזר עליו בפרטות חשך בער"ס"ה יהיה לו ג"כ חשך בשעה שיערוף הארה כי לא יומלט ממזל הכללי ג"כ עכ"ל: והנה במ"ש הגר"א ז"ל כי יש מזל כללי כו'. וכל למזל

ספר חסידים

ר"מ אם ראית אדם שאין בניו מתקיימים דע כי השם גורם להם אם אחיו קורין שם לבניהם אותו שם ומתקיימים ולזה אין מתקיימים דע לך שהמקום גורם [א] יש לו לצאת ולילך למדינה אחרת.

זוהר בא דף לח ע"ב

משום דהוא זכאה אסתלק מעלמו. בניי קך תעני לעולם אל יהוד אדם אלא במקום שאגשי מעשה דרים בחוט. מאי טעמא משום דווי להאוי דמזוריה בין חיביא דהוא אהפס בחובייה וחי דוריה בין זכאין ארעביין ליה צניטיון. [ב] דהא רב חסדא הוה דוריה בקדמיתא בני קשטקאי והוה דחיקא ליה שעתא ומרעין רדפין אבתרוי. נטל וסוי מדוריה בין מארי תריסין לפטרי וסליק וזכה לכמה עבין לכמה שותרא לכמה אורייתא ואמר כל האי זכינא על דעלית בין אינן דקב"ה אשנה לאיטבא לה. ד"א את הגל ראיני בימי הבלי. וכי שלמה דדרגין עלאין דהכמתא הו

שבת קמ:

[ד"א נפישא ליה ריפתא^ט] לא ליכול ידקא משום דגריר ואמר רב חסדא אנא לא בעניותי אכלי ידקא ולא בעתירותי אכלי ידקא בעניותי משום דגריר בעתירותי דאמינא היבא דעייל ידקא ליעול בשרא וכוורי ואמר